(ڳالھ - ٣٠)

ڪاڪاجي وئديہ - خوشحالچند -
رام لعل پنجابي

سنتن جو مکيہ ڪم آهي، ڀڳتن کي آتم درشن ڪرائڻ. سائين بابا جهڙن شرومڻي سنتن جي جيڪي شرڻ وٺن ٿا، تن جا سڀ پاپ ناس ٿي وڃن ٿا ۽ هو ڀڳوُ پراپتيءَ جي مارگ ۾ وک وڌائيندا رهن ٿا. ڪيترا ڀڳوُ پريمي، باباجن جي چرڻن ۾ ويهي، شلوڪ پڙهي، گايتري منتر جو جاپ ڪندا هئا. پر ساڳئي وقت ڪيترا دين هيڻ ابوجهہ پڻ ايندا هئا، جن کي فقط اِهو وشواس هو تہ سائين بابا آناٿن جو ناٿ آهي، اسان کي ڪڏهن ڪين ڇڏيندو. اُنهن تي پڻ ديا درشٽي ڪري، وويڪ ۽ گيان سندن اندر ۾ جاڳائي، هنن جي اِڇا پوُرڻ ڪري، من وانڇت ڦل ڏيئي، شانتي بخشيندا هئا.

هن پستڪ ۾ لکيل ليلائون، من گهڙت ڪين آهن پر بلڪل سچيون آهن. جيڪي اُنهن تي اعتبار ڪري پنهنجي هرديہ ۾ هنڊائيندا ۽ اُنهن تي عمل ڪندا، تن تي سائين بابا جي مهر ٿيندي رهندي. مگر جيڪي

هنن ليلائن تي واد وواد ۽ ٽيڪا ٽپڻي ڪرڻ چاهيندا، اُنهن کي پڻ سائين بابا سمت بخشيندو.

ناسڪ ضلع جي وانسي ڳوٺ ۾ **ڪاڪا جي نالي** وڏيرو رهندو هو، جو شري سپت شرنگي ديويءَ جو مهان پُوڄاري هو. پر دنيا جي وڪڙ ۾ اچي، من جي شانتي وڃائي، نراس ٿي پيو. هڪ ڏينهن بلڪل دکي ۽ وياڪل ٿي، ديويءَ جي مندر ۾ وڃي پرارٿنا ڪئي ته ”هي ديوي، هي ديا مئي، مون کي هنن ڪشٽن کان جلد ڇوٽڪارو ڪراءِ.“ اُنهيءَ رات جو سپني ۾ ديويءَ درشن ڏيئي چيس ته ”تون سائين بابا وٽ وڃ ته تنهنجي من کي شانتي ۽ آرام ملندو.“ باباجن جي پوريچه پڇڻ کان اڳ ديوي اَلوپ ٿي ويئي ۽ سندس ننڊ به کلي پيئي.

ويچار ڪرڻ لڳو ته ديويءَ جو بڌايل سائين بابا شايد ترمبڪيشور بابا يعني شو مهراج هوندو ۽ پٺي ڏينهن اُن مندر جي درشن ڪرڻ لاءِ ناسڪ ويو، جتي ڏهه ڏينهن رهيو. صبح جو سويل اُٿي، سنان وغيره ڪري، ”ردر منتر“ جو جاپ ڪري، ڌُوپ تلڪ وغيره جي پوجا ڪندو رهيو، پر سندس من ۾ اڳي وانگيان اَشانتي هلندي آئي. پوئين ڏينهن اڪين مان لڙڪ وهائي، بلڪل دين آواز ۾ ديوي ماتا کي وري پڪار ڪيائين ته اُنهيءَ ئي رات جو سپني ۾ ديوي، چيس ته ”تون

توهان ڪيئن ٻڌو نه چئو وٺين؟ مون توکي شرڌيءَ واري سمرٿ سائين بابا لاءِ چيو هو. اُتي وڃ.“

هاڻي ڪاڪا جيءَ لاءِ وري مکيه سوال اُهو پيدا ٿيو ته شرڊيءَ ۾ ڪڏهن وڃي لاڀ پرايان. ڀڳوان اُنهن ئي شخص کي سنتن سان ميلاپ ڪرائيندو آهي، جيڪي سنتن جي درشن ڪرڻ لاءِ بلڪل آتر هوندا آهن. يعني تڙپندا پيا آهن. سنتن ۽ ڀڳوان ۾ ڪو ڀيد ناهي (سنت اُننته) (ڀڳوان) اَنتر (ڀيد) ناهي (گوروائي) جن کي درشن لاءِ تڙپ ناهي، اُنهن کي سنت ڇڪ ئي ڪونه ڪندا ۽ سنت جي ڇڪ ڪرڻ بنا، ڪو به ماڻهو پنهنجي زور يا بل تي، سنت وٽ پهچي ڪين سگهندو. جڳياسوءَ جي دل ۾ جيتري گهڻي ۽ تکي اُتڪنٺا (تڙپ) هونديءَ اوترو جلد هن جي منوڪامنا پوري ٿيندي. جيڪو ڪوٺ ڪندو آهي، اُهوئي ڪوٺيل آئتي (مزمان) جو پورو آدر ستڪار ڪندو آهي. ڪاڪا جيءَ سان نيڪ اهوئي ورتاءُ ٿيو. ڪاڪا جي شرڊيءَ وڃڻ جو ويچار ۾ هو ته وٽس هڪ مزمان آيو. اِهو مزمان جو سپت شرنگي ديوي جي مندر جي پوڄاريءَ جو گهر پيا ڪندي، اهي ڪاڪا جي جي گهر پهتو هو، سو باباجن جو اُننيه ڀڳت شاما ئي هو، جو پورن (٣٠) سالن بعد ماتا سان ڪيل اُنجام پاڙڻ لاءِ نڪتو هو.

حقيقت اِها آهي ته شاما ٻال اوستا ۾ سخت بيمار ٿي پيو ته سندس ماءُ پنھنجي ڪُل ديوي سپت شرنگيءَ کي پرارٿنا ڪئي ته منھنجي پٽ جو روڳ ڏور ڪر ته مان ڪيس تنھنجي چرڻن تي آڻي ليٽائيندس جيئن صفا نيڪ ٿي، تيئن ماءُ کي خود ٽڻن تي ڏيڻ اچي نڪتي. هن وري پرتگيا ڪئي ته "هي ديوي منھنجي ڏيڻ ڏور ڪر ته مان توکي روپا ۽ ٽڻ پيتا چاڙهيندس. پرماتما جي حڪم موجب جڏهن هوءَ مؤت جي ويجهو اچي پهتي، تڏهن شاما کي سڏي چيائين ته "مون ٻه وچن ديويءَ سان جيڪي ڪيا آهن، انهن جي پالنا تون ضرور ڪج." اهي ٻئي پرتگيائون ٻڌائي، يڪدم پراڻ ڏنائين.

ليڪن شاما جڏهن اچي سائين بابا وٽ پهتو ۽ هن کي ماتا جون ڪيل ٻه پرتگيائون وسري ويئون. شرڊيءَ ۾ جڏهن هڪ مشهور جوتشي آيو ته شري بوٽي صاحب ۽ ٻين هنڪي پنھنجا هٿ ڏيکاريا ۽ سوال پڇيا ته سڀني کي جوتشيءَ جون ڳالهيون سچيون لڳيون، جنهن ڪري جوتشي سچو سارو مڃيو رهيو پيو هو. آخر ۾ شاما جي ننڍي ڀاءُ جڏهن جوتشيءَ کان سوال پڇيا ته هن چيس ته "تنھنجي وڏي ڀاءُ، تنھنجي ماتا کي، مرڻ مهل انجام ڏنا هئا، انهن جي پالنا نه ڪرڻ ڪري ديوي مٿس ناراض ٿي، ڪيس ڪشٽ پهچائي رهي آهي." اِهي

لفظ ٻڌي، شاما کي ڪيل انجام ياد پيا ۽ ڏيو وڃڻ واجب نه سمجهي، سوناري کان روپا ٻــه ٽڙ نهرائي، باباجن اڳيان اچي رکيا ۽ عرض ڪيو ته ”آگيا ملي ته انجام پاڙي اچان، جيئن ٽيڪ مون لاءِ سپت شرنگي ديوي اوهين آهيو.“ باباجن چيس ته ”انهيءَ ڪم ۾ ديو اصل نه وڃ. يڪدم رو برو وڃي اهو فرض پورو ڪري آءُ.“

آگيا پائي، شاما يڪت اُڏي پرساد وٺي روانو ٿيو ۽ ٻيا ڪعدو ڪندو اچي ڪاڪاجي جـي گهر پهتو. ڪاڪاجي ڪانئس احوال پڇيو ته ”ڪٿان آيـو آهين ۽ ڪٿن آيو آهين؟“

جڏهن شاما ٻڌايس ته ”مان شرڊيءَ ۾ سائين بابا وٽ رهندو آهيان“ تڏهن يڪدم ڪٺي ياڪر پاتائين ۽ لڳا پاڻ ۾ بابا جي ليلائن جو وارتالاپ ڪرڻ. پوءِ شامان پنهنجون ٻئي پرتگيائون پوريون ڪري، ڪاڪاجي وٺديه سان گڏجي شرڊيءَ موٽي آيو، ۽ مسجد ۾ پهچي باباجن جي چرڻن تي متو ٽيڪيو. ڪاڪاجي ته چرڻن کي جنسي چنبڙي پيو ۽ سندس اکين مان لڙڪ وهڻ بند ٿي نه ٿين، پر سندس من کي شانتي اچي ويئي! (درشن پيئت هوت نهال - گورواڻي) جئن جئن باباجن جـون ليلائون ٻڌائين تئن تئن سندس شرڌا ۽ وشواس باباجن ۾ وڌندو ويو. چنانچون ڪشٽ سڀ پلجي ويو، ۽ من ۾ آنند ٿي

آنند محسوس ڪرڻ لڳو. پورا (١٢) ٻارنهن ڏينهن سائين ٻابا وٽ رهي، آشيرواد وٺي، آڳيا پالي پنهنجي گهر موٽي ويو.

ڪي چون ٿا ته پراتهه ڪال وارا سپنا، گهڻو ڪري جاڳرت اوستا ۾ سچا ثابت ٿيندا آهن پر سنتن ۽ ٻاباجن جهڙن مهاتمائن لاءِ ڪابه پابندي ناهي. ٻاباجن هڪ ڀيري ٽن پهرن جي وقت، ڪاڪا صاحب کي چيو ته "ٽانگو ڪري، راهتا ڳوٺ مان **خوشحالچند** کي وٺي اچ. چو ته ڪيترن ڏينهن کان هتي ڪونه آيو آهي." راهتا ۾ پهچي، ڪاڪا صاحب خوشحالچند کي ٻڌايو ته ٻاباجن جي چوڻ تي ئي توکي وٺڻ آيو آهيان. خوشحالچند وري موٽ ۾ چيو ته "اڄ منجهند جو ڀوڄن کائڻ بعد آرام ڪرڻ لاءِ ليٽڻ پيس ته اک لڳي ويم ۽ ڏٺم ته ٻاباجن چون ٿا ته شرڊيءَ ۾ جلدي اچ. پر گهوڙي جي بندوبست نه ٿيڻ ڪري، مون پنهنجي پٽ کي ٻاباجن وٽ سوچنا ڏيڻ لاءِ موڪليو. اوهين جڏهن هن ڳوٺ جي حد تي پهتا، تڏهن اوهان کي ٽانگي ۾ ڏٺائين ۽ اوهان سان موٽي آيو آهي." بس، پوءِ ته ڪاڪا صاحب ۽ خوشحالداس ٻئي ٽانگي ۾ چڙهي اچي شرڊيءَ پهتا ۽ ٻاباجن جا چرن چمي ٻئي گد گد ٿيا.

بمبئيءَ ۾ رهندڙ پنجابي براهمڻ راملعل کي، ٻاباجن هڪ مهنت جي روپ ۾ درشن ڏيئي چيو ته "شرڊيءَ

۾ وڃ.“ هن کي سمجهه ۾ ئي نه آيو ته ڪنهن وٽ وڃان. انهيءَ ڳڻ ڳوت ۾ ئي هئو ۽ اُن ڏينهن سنڌيا جي مهل رستي تي پنڌ ڪري رهيو هو ته هڪ دڪان تي باباجن جو ننڍڙو فوٽو ڏٺائين. دڪان واري کان يڪدم وڃي پڇيائين ته هي فوٽو ڪنهن جو آهي؟ هن ڏس پتو ڏيئي ڇيس ته ”اِهو سمرٿ سائين بابا شرڊيءَ ۾ رهندو آهي.“ پُوري پتي ملڻ تي براهمڻ راملعل شرڊيءَ ۾ هليو ويو، جتي حياتيءَ پڄ رهيو پيو هو.
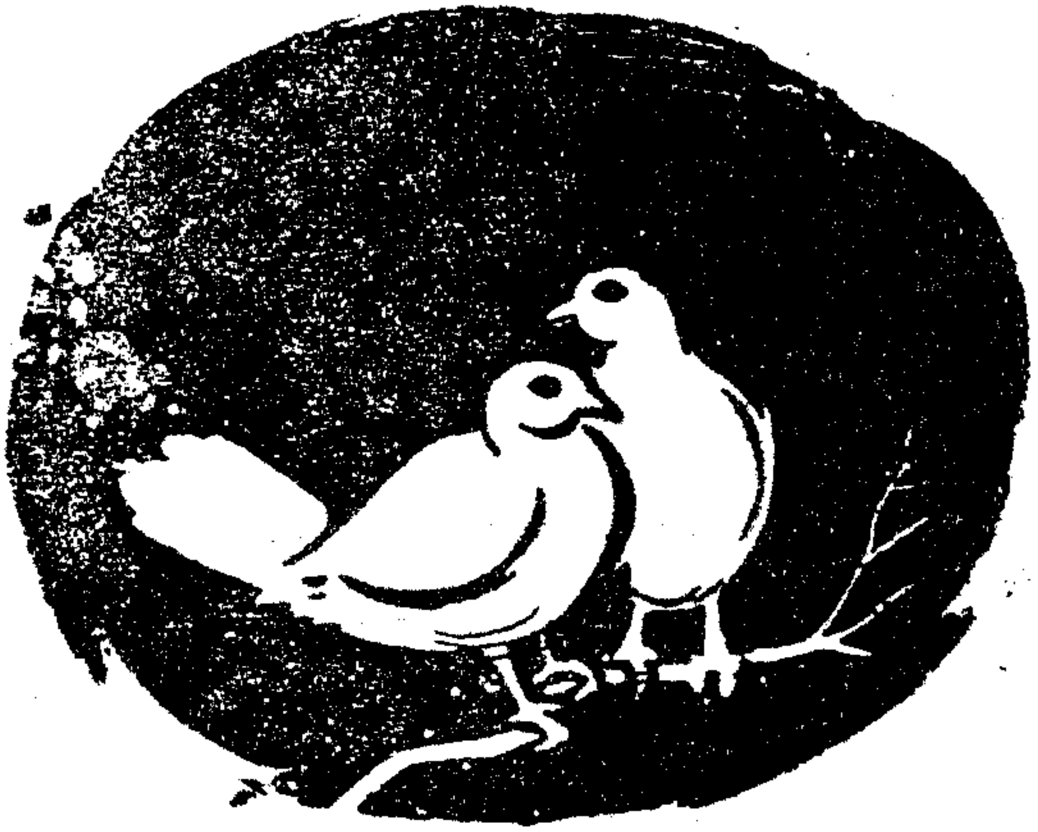
”پُورب ڪرم اَنڪر جب پرگٽ ڀيٽيو پُرک رسڪ ٻراڳي-
مٽيو اَنڌيرو ملت هر نانڪ، جنم جنم ڪي سوئي جاڳي.“
ڏورواڻي.